

Examenopgaven VMBO-KB 2004

tijdvak 1
dinsdag 25 mei
13.30 – 15.30 uur

NEDERLANDS LEESVAARDIGHEID-SCHRIJFVAARDIGHEID CSE KB

Bij dit examen horen een uitwerkbijlage en een tekstboekje.

Beantwoord alle vragen en maak alle opdrachten in de uitwerkbijlage.

Dit examen bevat eerst 14 vragen, daarna 2 schrijfoopdrachten en ten slotte 1 samenvattingsopdracht.

Voor dit examen zijn maximaal 45 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten maximaal behaald kunnen worden.

TEKST 1 FABELS EN FEITEN OVER FRUIT

Lees eerst de opdracht en vul vervolgens het schema in de uitwerkbijlage in met gebruikmaking van de informatie uit het artikel.

- 4p ○ 1 In de tekst *Fabels en feiten over fruit* wordt nader ingegaan op veel voorkomende meningen en veronderstellingen over fruit.
→ Geef van elk van de volgende uitspraken over fruit aan of die uitspraak een **feit** of een **fabel** betreft, door een kruisje te plaatsen in het schema in de uitwerkbijlage. Je maakt hiervoor gebruik van de informatie uit de tekst *Fabels en feiten over fruit*.

1 Men kleurt de sinaasappel oranje om de vrucht aantrekkelijk te maken.
2 Citroensap is een natuurlijk ontsmettingsmiddel.
3 Appels zitten boordevol vitamine C.
4 Sinaasappelsap bevat een beetje alcohol.
5 Heldere appelsap is even gezond als een appel.
6 Biologisch fruit is meestal gezonder dan gewoon fruit.
7 Stervruchten zijn alleen geschikt als decoratie.
8 Een vitaminepil kan vers fruit vervangen.

TEKST 2 STEEDS MEER JONGEREN VATBAAR VOOR ZIEKTE VAN KORSAKOV

- 1p ● 2 Wat is de functie van de eerste alinea van de tekst?
De schrijver wil met alinea 1 het onderwerp inleiden door
A een gegeven uit het artikel naar voren te halen.
B een precieze beschrijving van het centrale probleem te geven.
C een samenvatting van het artikel te geven.
D een belangrijk advies voorop te plaatsen.
- 1p ● 3 De alinea's 3 en 4 vormen samen een geheel.
Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van de alinea's 3 en 4?
A De geschiedenis van het alcoholgebruik
B De leeftijdsgrens voor verkoop van alcohol
C Jongeren en alcoholgebruik
D Redenen voor overmatig alcoholgebruik

- 1p ● 4 De alinea's 5 tot en met 8 vormen samen een geheel.
Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van de alinea's 5 tot en met 8?
A Aantallen Korsakov-patiënten
B Alcoholmisbruik op vakanties
C De genezingskans van Korsakov-patiënten
D De ziekte van Korsakov
- 2p ○ 5 In het artikel wordt de vraag gesteld hoe gevaarlijk een kratje bier is (regel 8).
→ Welke twee gevaren van veel drinken in de jeugd worden in alinea 7 genoemd?
- 1p ● 6 "Om de ziekte van Korsakov te krijgen moet je het wel heel erg bont maken."
(regels 88-89).
Wat bedoelt dr. H. Slingeland met deze zin?
Om de ziekte van Korsakov te krijgen moet je
A al op 11-jarige leeftijd met drinken beginnen.
B een aantal jaren achtereen alcohol drinken en ongezond eten.
C veel alcohol drinken na je veertigste.
D vooral slecht eten tijdens je vakantie en in het weekend.
- 1p ● 7 Wat is de inhoud van alinea 8?
In deze alinea
A geeft de schrijver adviezen aan oudere en jongere drinkers.
B spreekt een deskundige over een nieuwe geneesmethode.
C trekt de schrijver de conclusie dat jongere drinkers altijd genezen.
D vat een deskundige de genezingskansen samen.
- 1p ● 8 "In een medisch rapport uit 2001 is te lezen dat de Nederlandse jeugd steeds jonger begint te drinken, en ook steeds meer." (regels 38-41).
Welk gegeven uit de tekst heeft op hetzelfde feit betrekking?
A De gemiddelde drankconsumptie is in Nederland al jaren stabiel.
B De kosten die overmatig alcoholgebruik met zich meebrengt, zijn enorm hoog.
C Het aantal Korsakov-patiënten stijgt bij de vrouwen sneller dan bij de mannen.
D Sinds 1990 is het percentage zware drinkers onder jonge mensen gestegen.
- 1p ● 9 Welke zin geeft het beste de hoofdgedachte weer van het artikel?
A De risico's van overmatig en langdurig alcoholgebruik zijn vele malen groter voor de oude drinker dan voor de jonge drinker.
B Deskundigen signaleren een toename van Korsakov-patiënten door een onverstandige levenswijze tijdens vakanties.
C Nederlandse jongeren drinken op steeds jongere leeftijd en vooral als ze op vakantie zijn.
D Veel jongeren nemen de gevaren van het drinken van alcohol niet serieus en lopen daardoor ernstige gezondheidsrisico's.

- 1p ● **10** Een schrijver van een artikel kan gebruikmaken van:
1 feiten
2 zijn eigen mening
3 de mening van anderen.
De schrijver van dit artikel maakt gebruik van:
A alleen 2.
B alleen 1 en 2.
C alleen 1 en 3.
D alleen 2 en 3.
- 1p ● **11** Wat is het voornaamste doel van de schrijver met deze tekst?
Het voornaamste doel van de schrijver is
A de lezer ertoe aansporen om alcohol voortaan te laten staan.
B de lezer adviseren over alcoholgebruik tijdens de vakanties.
C de lezer informeren over de gevaren van overmatig alcoholgebruik.
D de lezer overtuigen van gevaren van het Nederlandse alcoholbeleid.

TEKST 3 STICHTING AAP

- 1p ● **12** Welk doel streeft de Stichting AAP vooral na met deze advertentie?
A de lezer ertoe aansporen om de Stichting AAP te steunen
B de lezer ertoe overhalen om www.aap.nl te bezoeken
C de lezer ervan overtuigen dat Donkey een beter leven verdient
D de lezer informeren over de werkzaamheden van de Stichting AAP
- 1p ● **13** Een afbeelding in een folder of advertentie kan verschillende functies hebben:
1 De afbeelding dient om de aandacht te trekken.
2 De afbeelding is nodig om de tekst te kunnen begrijpen.
3 De afbeelding voegt inhoudelijk iets nieuws toe aan de tekst.
Welke functie(s) heeft de afbeelding in deze advertentie?
A alleen 1
B alleen 2
C alleen 1 en 3
D alleen 2 en 3
- 1p ● **14** Voor wie is deze advertentie bedoeld?
A alle lezers van de krant
B dierenliefhebbers
C jongeren
D leden van de Stichting AAP

SCHRIJFOPDRACHTEN

Dit onderdeel bevat twee opdrachten. Lees voor elke opdracht eerst de informatie en maak de opdrachten wanneer dat wordt aangegeven.

Verplaats je in de volgende situatie en bedenk daarbij dat, als er in een opdracht 'je', 'jou(w)' of 'jij' staat, je verplicht bent gebruik te maken van de gegevens die in de opdracht staan.

In de krant van 17 april 2004 lees je een advertentie die je aandacht trekt.

Wij zoeken enthousiaste jongeren die mee willen werken aan een

GEZONDHEIDSONDERZOEK.

Onderzoeksbureau Tipo zoekt 250 jongeren in de leeftijd van 15 t/m 18 jaar die mee willen werken aan een landelijk gezondheidsonderzoek.

Werkzaamheden

- Wekelijks gegevens over je lichamelijke en geestelijke conditie verzamelen en doorgeven.
- Iedere maand een arts bezoeken voor een algemeen lichamenlijk onderzoek.

Voorwaarden

- Je bent 10 maanden $\pm$ 2 uur per week beschikbaar.
- Je hebt geen ernstige gezondheidsklachten.
- Je voelt je betrokken bij het thema 'gezondheid'.
- Je bent serieus en betrouwbaar.

Vergoeding

€ 75,- per maand.

Ben je geïnteresseerd?

Tot 30 april kun je je aanmelden voor het onderzoek door een brief te schrijven waarin je je motieven om deel te nemen kort uiteenzet.

Na aanmelding ontvang je een informatiepakket waarin nader wordt ingegaan op het onderzoek.

Je kunt je brief sturen naar:

Onderzoeksbureau Tipo
Postbus 779
1001 MC AMSTERDAM

Je besluit een aanmeldingsbrief te schrijven. Dit is een mooie kans om wat extra geld te verdienen. Je vindt zelf dat je een geschikte kandidaat bent. Je voldoet niet alleen aan alle voorwaarden, maar wilt bovendien na je studie de verpleging in. Dit is een mooie gelegenheid om een periode bewuster met je gezondheid om te gaan.

Je maakt in je brief direct van de gelegenheid gebruik om te informeren naar de startdatum van het onderzoek. Je hebt namelijk de hele maand juli een vakantie geboekt en wilt niet dat beide plannen elkaar kruisen. Je geeft aan dat je afziet van deelname als het onderzoek al in juli loopt.

Let op: de laatste opdrachten van dit examen staan op de volgende pagina.

11p ○ 15 **Een brief**

→ Schrijf **in de uitwerkbijlage** de brief waarin je je aanmeldt voor het onderzoek.
Je dateert je brief op 18 april 2004.

Een week later ontvang je via de post een informatiepakket. Je eerste indruk is positief. Je begrijpt uit de informatie dat je dagelijks moet bijhouden wat je eet en drinkt en verder welke en hoeveel genotsmiddelen je gebruikt. Je moet je elke week wegen. Bovendien moet je een vragenlijst invullen over hoe je je geestelijk en lichamelijk voelt. De vragen richten zich op de mate waarin je tevreden bent over jezelf en je leven, je sportieve activiteiten en sociale contacten. Deze gegevens moet je iedere week invullen en opsturen.

Je besluit om je in te schrijven. Eerst spreek je je ideeën door met je ouders. Samen komen jullie tot de conclusie dat je tijd vrij kunt maken op dinsdagmiddag en eventueel vrijdagmiddag. Jullie beschikken over een computer met internet, dus je kunt de onderzoeksgegevens digitaal aanleveren. Je gebruikt geen medicijnen. Twee jaar geleden heb je al eens meegedaan aan een enquête op school over eet- en leefgewoonten. Door de uitslag daarvan heb je je levenswijze destijds op twee punten flink veranderd. Die twee veranderingen moet je in het kort beschrijven op het formulier. Je moet, naast het wekelijks verzamelen en registreren van gegevens, ook één keer per maand voor een medische controle naar een arts. Je mag gebruik maken van een GGD-arts, een arts verbonden aan een ziekenhuis of een huisarts. Het mag alleen niet je eigen huisarts zijn. Je besluit om een GGD-arts te nemen, omdat deze dicht bij jou in de buurt zit.

Je moet je aanmelden door een aanmeldingsformulier dat aan het informatiepakket is toegevoegd in te vullen en op te sturen.

7p ○ 16 **Een aanmeldingsformulier**

→ Vul het aanmeldingsformulier **in de uitwerkbijlage** in.
Je vult het aanmeldingsformulier in op 3 mei 2004.

TEKST 4 SAMENVATTINGSOPDRACHT GEBRUIK VAN DEZE LIFT BEKORT UW LEVEN

9p ○ 17 Vat de tekst *Gebruik van deze lift bekort uw leven* samen in maximaal 125 woorden. Besteed daarbij alleen aandacht aan de volgende onderdelen van de tekst:

1 het verschijnsel dat de schrijfster in haar eigen omgeving signaleert en haar mening hierover

2 het argument dat de schrijfster gebruikt om haar mening te steunen

3 het feit dat de medici constateren en het voorstel dat ze doen

4 het bezwaar dat de schrijfster heeft tegen de berichten over voeding uit de wetenschap

5 de twee negatieve gevolgen van rijkdom volgens de schrijfster

6 de aanbeveling die de schrijfster doet.

→ Schrijf je samenvatting in volledige zinnen **in de uitwerkbijlage**. *Gebruik geen telegramstijl.*